

Česko se stalo velmocí tepelných čerpadel. Kdo a kde tato velmi žádaná a drahá zařízení vyrábí

Česko se stalo velmocí tepelných čerpadel. Kdo a kde tato velmi žádaná a drahá zařízení vyrábí

Podniky zaměřené na výrobu tepelných čerpadel jsou v několika krajích Česka, včetně hlavního města. Do lukrativního byznysu se tu pustily domácí rodinné firmy i velké nadnárodní společnosti. Téměř všichni teď investují do navýšení svých kapacit.

Viktor Votruba
viktorvotruba@hn.cz

Bohatá technická tradice, šikovni inženýři, ale také ještě stále docela levná pracovní síla. Právě z těchto důvodů patří Česko k velmocem ve výrobě tepelných čerpadel. Do jejich produkce se tu pustily domácí firmy i zahraniční koncerny. „První tepelná čerpadla se v tuzemsku vyráběla již od doby socialismu, zpočátku zejména pro průmyslové využití,“ řekl HN Petr Horký, ředitel Asociace pro využití tepelných čerpadel. Zájem o tento druh vytápění nyní zažívá ohromný boom, podobně jako fotovoltaické panely na střechy domů coby zdroj energie. Na rozdíl od nich se ale velká část tepelných čerpadel vyrábí, či alespoň montuje v Česku. Domácí i zahraniční podniky tu nyní navíc významně expandují a rozšiřují své kapacity.

„Poptávka je obrovská. Prodáváme mnohem rychleji, než jsme schopni vyrábět,“ sdělil HN Jiří Hanus, zakladatel a ředitel společnosti Acond. Ta je největším českým výrobcem tepelných čerpadel.

Začátek boomu

Asociace pro využití tepelných čerpadel odhaduje, že prodeje letos meziročně vzrostou až o 50 procent. Přitom už v loňském roce byly rekordní, narostly o čtvrtinu na více než 30 tisíc instalací.

„Myslím si, že stále jsme jen na začátku toho největšího boomu tepelných čerpadel. Až výrobci v Česku navýší své kapacity, tak se tady po roce 2024 mohou vyrábět klidně statisíce čerpadel ročně,“ soudí Horký.

Aktuálně je podle odhadu asociace v Česku instalováno kolem 160 tisíc kusů tepelných

~
Některé firmy mají v Česku výrobu, včetně vývojového střediska. Jiné se zaměřují jen na kompletaci čerpadel či jejich částí. Zpravidla k tomu využívají komponenty dovážené ze zahraničí.

čerpadel. Vzhledem k tlaku na přechod k ekologickému vytápění a vysokým cenám plynu poptávka po nich významně vzrostla.

Nejvíce se prodávají čerpadla vzduch-voda, která jako zdroj tepla využívají okolní vzduch. Na podobném principu fungují klimatizace, které ale nevytváří saláve teplo, jež je v českých domácnostech nejžádanější. Druhým nejčastějším typem jsou čerpadla typu země-voda, která získávají teplo z okolní země. Posledním je systém voda-voda, ten se ale tolik nevyužívá, protože je s ohledem na potřebnou kvalitu používané vody technologicky komplikovanější.

Hospodářské noviny zmapovaly, kde všude v tuzemsku se tato zařízení určená k úspornému vytápění budov vyrábí nebo montují.

Velká osma

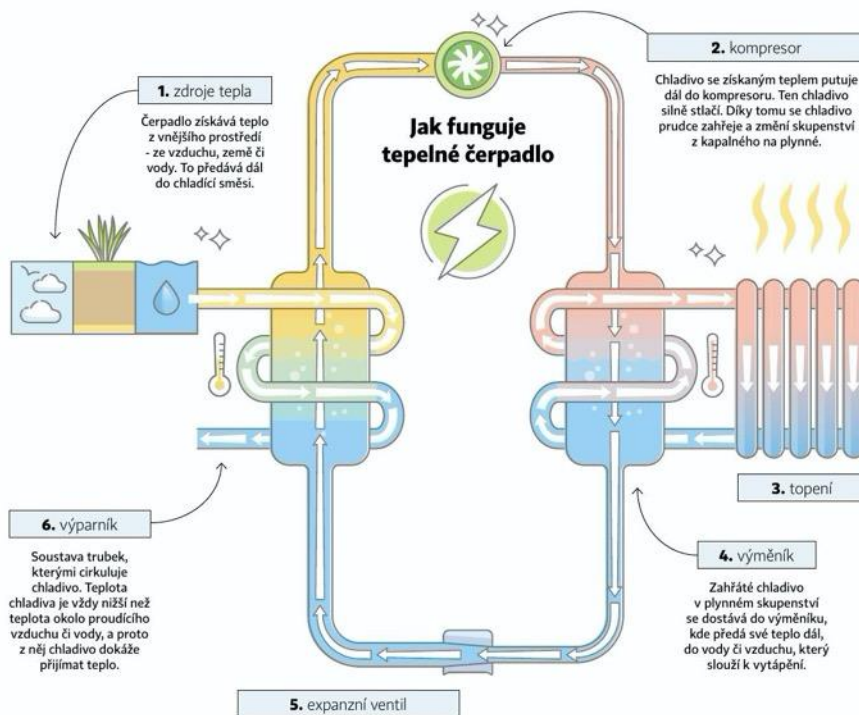
Podle asociace v Česku působí celkem osm firem, které tu mají výrobu nebo montáž tepelných čerpadel. A další zahraniční společnosti zde část výroby možná ještě spustí. Všechny tyto firmy investují do zvyšování svých výrobních kapacit.

Do Česka však také stále více míří i čerpadla z Asie. Jsou levnější, čímž se zvyšuje jejich dostupnost, lidé si u nich ale musí více hledat kvalitu. „Když už si někdo takové čerpadlo kupuje, tak doporučuji, aby mělo atest z nějaké české nebo mezinárodní zkušebny. Zákazníci by si také měli ověřit reference na daného výrobce a instalační firmu,“ upozornil Horký. Zejména některá čínská čerpadla totiž mohou být levnější na úkor své kvality.

Naopak k tradičním výrobcům tepelných čerpadel podle Horkého patří například Německo s podniky, jako jsou Bosch, Viessmann či Stiebel, nebo Švédsko se společnostmi Nibe či IWT. Rovněž tak Japonsko s firmami Daikin, Mitsubishi nebo Panasonic. Co do kvality se na ně už Česko dotáhlo, ale ve velikosti výroby jsou to stále zcela jiné váhové kategorie. „Vztážno na počet domácností se ale v těchto zemích tepelná čerpadla používají a vyrábí minimálně v téže rozsahu jako u nás,“ podotkl Lubomír Kuchynka, výkonný ředitel a spolumajitel české společnosti AC Heating.

Některé firmy mají v Česku výrobu, včetně vývojového střediska. Jiné se zaměřují jen na kompletaci čerpadel či jejich částí. Zpravidla k tomu využívají komponenty dovážené ze zahraničí. „Jde hlavně o kompresory, oběhová čerpadla či tepelné výměníky,“ uvedl Horký. Podle něj je u některých výrobců těžké rozpoznat, co všechno je jejich vlastní výroba a co jen montáž.

O kompresoru se říká, že je srdcem tepelného čerpadla. Je to také jeho nejdůležitější část. Pak následuje výměník, který u čerpadla zabírá nejvíce místa a je u něj největší riziko mechanického poškození. „V Česku není moc firem, které by kompresory a výměníky vyráběly. To jen výjimečně. Většinou jsou z dovozu,“ přiblížil Horký.

Jakmile horké chladivo předá své teplo, ochladí se a znovu zkapalní. Pořád je ale pod vysokým tlakem a příliš teplé na to, aby mohlo znovu přijímat tepelnou energii. Proto se musí nejdříve ochladit. K tomu dojde pomocí expanzního ventilu. Když je díky expanzi chladivo podchlazené natolik, že může opět přijímat teplo z okolí, celý proces začíná nanovo.

Ilustrace: Shutterstock

Výrobci tepelných čerpadel v ČR

Acond

Milevsko

Vlastní kompresory a výměníky si nevyrábí ani největší český producent tepelných čerpadel – milevská rodinná firma Acond fungující od roku 1998. Většina jejích komponentů ovšem pochází z Evropy. „Rozhodně ale nejsme firma montážního charakteru. Máme vlastní vývoj, výrobu i svou technickou podporu,“ vyzdvihl Jiří Hanus, zakladatel a ředitel společnosti Acond. V září společnost získala velkého investora, českou investiční skupinu Pale Fire Capital (PFC), která jí pomůže s rozvojem a stavbou nového rozsáhlého závodu.

Nyní Acond v průmyslovém areálu na okraji Milevska v Jihočeském kraji vyrábí dvacet tepelných čerpadel denně. Letos jich vyprodukuje zhruba 2500. Zatím funguje na jednu směnu, od začátku příštího roku chce podnik přidat druhou. Hlavní pro jeho rozvoj však bude nový závod, jež plánuje postavit a zprovoznit už příští rok. Stát bude v další milevské průmyslové zóně, jež byla slavnostně otevřena loni. Acond, jehož loňský obrát činil 300 milionů korun, tu nyní provádí přípravné zemní práce.

Už příští rok plánuje Acond vyrobit 14 tisíc tepelných čerpadel, rok potom 28 tisíc. A ani na tomto počtu se nezastaví. „Celková kapacita obou našich areálů bude 60 tisíc tepelných čerpadel ve dvou směnách,“ udal Jiří Hanus. Zmíněné množství by bohatě stačilo na pokrytí celoroční české poptávky.

Master Therm

Jablonec nad Jizerou

Český výrobce tepelných čerpadel Master Therm funguje již od 90. let minulého století. Do loňského roku firma vyráběla v bývalé textilní továrně v části Jablonce nad Jizerou Hradsko. Na přelomu roku se ale přesunula do zcela nové haly. I ta už jí ale přestává stačit, a firma proto plánuje další rozšíření. „S tím počítáme už v příštím roce,“ sdělil HN Jiří Svoboda, jednatel společnosti. Ta loni vyrobila 850 čerpadel, letos 1200 a příští rok by se podle Svobody měla dostat na 1500.

Už loni se díky rostoucí poptávce tržby společnosti s 50 zaměstnanci zvýšily o pětinu na bezmála 130 milionů korun. Letos by podle předběžných odhadů měly překročit 170 milionů. Za poslední čtyři roky se tržby zdvojnásobily.

AC Heating

Letkov

Příběh firmy se začal psát v roce 2006, kdy dva kamarádi, Michal Fiala a Lubomír Kuchynka, řešili vytápění do chaty Michalova otce. Sebrali odvahu a nabyté vědomosti z termomechaniky a vrhli se na vývoj tepelného čerpadla. „Náš podomáčku svařený a pájkou pospojovaný šluk trubek a drátů dodal výrazně více tepla s téměř poloviční spotřebou elektřiny. Ani jsme těm výsledkům nechtěli věřit,“ vypráví Lubomír Kuchynka. Tepelné čerpadlo prý běží dodnes.

Dnes je z AC Heating firma vyrábějící v Letkově u Plzně stovky tepelných čerpadel ročně. Loni jich vyrobili 1000, letos to odhadují na 1800 a příští rok na 3000 kusů. „Investovali jsme do rozšíření nových prostor a úpravy těch stávajících. V dalším roce plánujeme výstavbu nové výrobní a skladovací haly. Investice bude v řádu stovek milionů korun,“ řekl Kuchynka. Ve firmě počítá s navýšením výroby na 5000 tepelných čerpadel ročně.

Regulus

Praha a Stráž nad Nisou

Česká firma byla založena roku 1992 v Praze. Dnes společně se svými dceřinými společnostmi zaměstnává přes 120 pracovníků. Zatímco loni vyrobila 900 tepelných čerpadel, letos již 1500 a příští rok plánuje 3000 kusů. „Loni jsme do nového výrobního závodu ve Stráži nad Nisou investovali přibližně 20 milionů korun. A letos jsme do výroby tepelných čerpadel v Praze investovali zhruba tři miliony korun a 100 milionů do logistického centra,“ sdělil Martin Věžník, vedoucí obchodního oddělení. V pražských Komořanech má podnik výrobu, vývoj a logistické centrum, ve Stráži nad Nisou jen výrobu.

TC Mach

Moravský Krumlov

Menší rodinná firma manželů Machových, kteří se kolem alternativních zdrojů elektřiny a úsporných zařízení pohybují od roku 1995. Podle ředitelky Barbory Machové vyrobila její společnost loni řádově stovky tepelných čerpadel a letošní počet bude přibližně stejný. S rozšířením výroby nepočítá ani příští rok.

Panasonic

Plzeň

Japonská společnost Panasonic bude do roku 2026 postupně investovat zhruba 145 milionů eur (přes 3,5 miliardy korun) do svého závodu v Plzni. Letos v březnu v něm ukončila výrobu televizorů. Nově se v něm bude orientovat hlavně na produkci tepelných čerpadel vzduch-voda, po nichž je teď v Evropě největší poptávka. Do fiskálního roku, který končí v březnu 2026, chce zvýšit roční výrobní kapacitu na 500 000 jednotek.

V podniku by mohlo najít práci až 2000 lidí. Šéf podnikových odborů Jan Dvořák v září uvedl, že v továrně je asi 350 kmenových pracovníků a přibližně stovka agenturních, kteří vyrábějí hlavně tepelná čerpadla, zatím ale jen jejich vnitřní jednotky.

Rozšířená výroba čerpadel, kdy budou z plzeňských výrobních linek sjíždět také venkovní jednotky, by měla začít už od dubna 2023 a dále se do ní bude investovat a kapacita zvyšovat až do roku 2026. „Jsme a budeme jedinou centrálou Panasonicu na výrobu tepelných čerpadel pro celou Evropu,“ řekl v září pro ČTK generální manažer Panasonic AVC Networks Czech Radek Vach. Venkovní jednotky dnes vyrábí korporace v Malajsii a do Evropy se vozí lodí.

Panasonic AVC Networks Czech zahájil v Plzni výrobu tepelných čerpadel v roce 2018, vnitřních jednotek dnes vyrábí desítky tisíc ročně a jejich produkce podle Vacha meziročně násobně roste.

PZP Heating

Opočno

Firma byla průkopníkem vývoje a výroby tepelných čerpadel v Česku. Vznikla v roce 1992 pod názvem PZP Komplet, původně se zabývala výrobou elektrokotlů a elektrovýrobou. První tepelné čerpadlo vyrobila v roce 1994. Zásadním milníkem pro ni byl rok 2002, kdy koupila v Dobrušce bývalý opravárenský závod zemědělské techniky, kam přesunula výrobu. Tu v kompletně přestavěném areálu firma zahájila v roce 2003, kde sidií doposud.

Letos podnik přesunul výrobu do nově postavené haly u Opočna. Její výrobní kapacita je až 20 tisíc kusů ročně. „Tento rok očekáváme meziroční růst produkce zhruba o 65 procent a tento trend čekáme i v následujících letech,“ uvedl v srpnu pro ČTK předseda představenstva společnosti Vladimír Šrajcar.

Společnost PZP Heating se v roce 2014 stala dceřinou firmou výrobce vytápění a sanitární techniky Kermi GmbH, který patří do švýcarského koncernu Arbonia Group.

Daikin

Brno

Koncem října oznámila japonská společnost Daikin rozšíření svých výrobních kapacit v Česku. Investuje 50 milionů eur do svého brněnského závodu. Společnost si od toho slibuje pětinašobné zvýšení výrobní kapacity do roku 2025. V brněnském regionu tím vytvoří nejméně 500 nových pracovních míst. Kolik v Brně vyrobí těchto zařízení, firma neuvádí. Kromě moravské metropole má Daikin v Česku závod také v Plzni, v něm se ale specializuje na klimatizace.

„V prodeji tepelných čerpadel v České republice jsme nyní na 250 procentech oproti stejnému období v loňském roce,“ uvedl Vladimír Steiner, ředitel obchodní pobočky společnosti Daikin v České republice.

Firma očekává, že evropský trh tepelných čerpadel vzroste do roku 2025 zhruba třikrát, a Daikin ve stejné době svou produkci navýší čtyřnásobně. „V Evropě investujeme 1,2 miliardy eur do rozšíření stávajících továren, výzkumu a vývoje i do nových výrobních závodů. Jsme jedničkou na evropském trhu tepelných čerpadel a chceme si tuto pozici udržet,“ dodal Steiner.

Zdroj: HN